

מאמר החכמה לרמח"ל

תפלת ראש השנה

ובכן יתקדש שמד

בקדושת השם מוסיפים: ובכן יתקדש שמן וכו'. והענין דע, כי הנה בכלל העולם יש הטוב והרע, וענפיהם במין האנושי - ישראל ואומות העולם. והנה תיקון העולם, הוא שיהיה הטוב שלט והרע נכפה, ובמין האנושי ישראל שליטים ואומות העולם משתעבדים תחתיהם.

והנה בהיות הדבר כן, הנה טוב לכל, כי הנה הקדושה מאירה בישראל ומתחזקת בהם, ובהיota אומות העולם משתעבדים תחתם, נתקנים על ידם, ונמשר להם משך מן הקדושה היא. אך אם אומות העולם מתפרצים מתחת ידי ישראל ושליטים,ישראל נבנעים, הנה ישראל מפסידים ואומות העולם עצם מפסידים, ישראל מפסידים, שהם בשפלות והקדושה איןנה מתחזקת בעולם, לפי שהמקום המינוח לה, שהוא בישראל, איןנו בתיקונו וחזקתו, וכל שכן שmpsידים האומות עצם, שאין נמשר להם מהקדושה שום הארחה כלל, אלא אדרבא מיטמאים וחולכים ומתרחקים מן הטוב.

וامנם סבת שני המצבים האלה שזכרנו, הנה היא הגלות מלכותו ית' בעולמו או התעלמה, כי אם היא מתגלית הנה הטוב שלט ומניע הדבר לישראל שם ישלו, וההפר בהפר.

ואולם ביום ראש השנה האדון ב"ה עומד כביבול בבחינת מלך על עולמו, ועל כן הנה השעה ראוייה להתפלל לפניו שיגלה מלכותו לגמרי בעולם, ויתוקן העולם על ידי זה, ועל עיקר זה

נבנה כל הנוסח הנוסף זהה. והנה בתחילת נאמר יתقدس שמן וכוכו, והיינו שיוודע מלכותו בעולם ויתגלה, בהתחזקה על ישראל, וזהו על ישראל עמן.

פערת הנקודות אוצר החכמה

ובכן תנו פחדך

ואמנם מזה ימשכו תיקוני העולם, והראשון שתכנס יראתו ית', בלב כל ברואיו וישתעבדו לו, והדבר כפול בתחוםים ובעליונים, דהיינו האומות למטה ושריהם למעלה, שיכירו כולם האמת וישתעבדו לקדושת מלכותו ית'. וזהו ויראוך כל המעשים - אותן שלמטה בעולם השפל. וישתחו לפניך כל הבראים - אותן שלמעלה.

נדריך שתדע שהנה האדון ב"ה הוא אחד, ואין הארתו מתחזקת אלא במה שמתאחד, והנה ישראל ע"פ שבאישיהם הם רבים נקרים גוי אחד, והם ראויים לשתחזק גם הארתו ית', אמנם האומות הם רבים ונפרדים לגמרי ואינם נתקנים ביחד, ונמצאים רוחקים מהתיקון לגמרי, ואין להם תיקון אלא שישתעבדו לישראל, וזה מה שمعد עצם הם בربוי כמ"ש, הנה מצד ישראל ישבו להתקשרות, ויחזרו גם הם לבחינת אחדות, וזה יהיו ראויים גם הם לקבל קצת הארה מאור ההיקוד, וזהו ייעשו **בלם אגדה אחת**, דהיינו כמו הענפים והבדים הרבים שחוזרים לאחד בהתקשרם באגדה, ומה שעתה מתגבר בהם לב האבן ונמשכים כולם אחר הטומאה ונוטים מקדושתו ית', הנה אז יתוקנו בלב מתקון, ולא יכוונו גם הם אלא לעשות רצונו ית', וזהו **לעשות רצונך בלבב שלם**.

והנה היודעים סתרי ההנאה באמת יודעים, שאע"פ שלפי הנראה העולם נזוב למכרה או לבחירת בני האדם לגמרי, הנה השליטה לפניו לעשות מה שיחפש, ובזאת השליטה יתכן עולמו על כל פנים, וזהו שידענו ה' אלקינו שהשלטן לפניך עוז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת.

תוספת מדברי רביינו בספר קיצור הכוונות

[ובכן תן פחדך וכו' ובו מ"ב תיבות, מלבד ובכן.] וסוד, בסוד בירור העולם - להמשיכו אל ההיחוד, בסוד, כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם בשם ה' לעברו שכם אחד' [צפניה ג, ט]. וזהו ייעשו כולם אגדה אחת לעשות רצונך בסוד ההיחוד שיתגללה להמשיך כל העולם לרצונו. וזה נעשה בכל שנה במדרגה שלה, ולכון אמרים זה בר"ה. ואומרים אותו בברכה ג', שהוא תפארת, בסוד שורש ישראל הגובר על שורש אומות העולם, לפי שתיקון העולם בסוד ההיחוד הוא - **ישראל ישלו**, וכל האומות משועבדים תחתיהם. ז"ש רז"ל בסוד לולב 'מן נצח ישראל נצח', כי בכל שנה נזמן זה הבירור בר"ה, ונעשה במדרגה שלה **ישראל ישלו**, ונמצא שהם נוצחים, אלא **שאינו מתגלה אלא לבסוף.**

ובכן תן כבוד

והנה צרייך שתדרע שאע"פ **ישראל** מצד עצמו כבר הם נבחרים ומقدسים, ומעוטרים בעטרותיו יתברך, הנה עד שהעולם כולו בכל חלקיו אינם נתקן, גם **ישראל** אינם מגיעים לתוכלית מעתם, אמנם כשהבר יתגלה מלכותו ית' בעולמו, וישלוט הטוב וכיפה הרע כראוי, או יירשו **ישראל** מעתם בשלימות, וזהו **ובכן תן כבוד לעמך.** וד' מיני טוביה נזכרים כאן בנגד ד' אותיות שם ב"ה שביהם מטעטרים **ישראל** והיינו כבוד, ותלה, תקווה טוביה, ופתחון פה. והנה לשתחזק הקדושה כראוי צרייך **שייהו ישראל בארץ ישראל**, כי הם עם הנבחר והיא הארץ הנבחרת, ובישראל ימלוך מלך בית דוד שהוא המלך הנבחר ובו נקשרים כל ישראל ליקשר בקדושה, ואם אחד מהתנאים האלה חסר, אין הקדושה מתחזקת כראוי. ואמנם על פי הסדר הזה מתפללים, והיינו אחר שהתפלנו על עיטור כללים

של ישראל מתפללים על הארץ, והיינו שמחה לארץ ושבון לעירך, ואחר בר על מלכות בית דוד, והיינו צמיחות קרון לדוד עבדך ונעריבת נר לבן ישי משיחך.

אוצר החכמה

1234567

ובכן צדיקים

ואולם מדריגות רבות יש בישראל, כולן טובות מקבילות להארות העליונות, פירוש, יש צדיקים יש חסידים יש ישראלים, וכבר מנו בספר התיקונים עשרה מדריגות על דרך זה. ואמנם המבוקש הוא שכולם יהיו בשמחה ברוב הארץ והשפעה, ובנוגד זה מדריגות הרשעה יכנעו ויתבטלו, וזה ובכן צדיקים יראו וישמחו ישראלים יעלזו וחסידים ברינה יגלו, ועלתה תקption

1234567

יפה. והעיקר בהעביר עמלק מן העולם, שעליו הייתה השבעה שאין השם והכסא שלם עד שימחה, וזה כי תעביר ממשלה זדונית מן הארץ.

ותמלוך אתה ה' לבוד

והנה המצב הטוב שישאר בו העולם הוא שיהיו הברואים בכל ההכנה המctrכת, ומלכותו ית' תהיה מתגלית עליהם תמיד, והם מקבלים מזה טובה אחר טובה עד אין תכליות, כי הנה הוא ית"ש בלתי בעל תכליות, וטבו בלתי בעל תכליות, ובחיותו שורה עליהם ומתקשר בהם, ימצאו מקבלים טוב ללא תכליות, וזה ותמלוך אתה ה' לבודך וכו', והוא מה שאמר הכתוב לדור ודור וכו', כי מלכותו ית' יהיה לנצח נצחים והזוכים לו נהנים בו לנצח נצחים.

קדוש אתה

והנה בסוף זה חוזר העניין להיות מעין לחתימה סמוך לחתימה, והיינו קדוש אתה ונורא שמן, ואין אלוה מבלעדיך, בכחך, ויגבה ה' צבאות במשפט, והא-ל הקדוש נقدس בצדקה.

ענין ספר החיים

זכרנו לחיים

הנה האדם נידון תחילה על פי מעשיו לימנות בצדיקים או ברשעים, וזה הנקרא ממש ספר החיים וספר מותם, דהיינו נקבע בין הצדיקים הוּא הנכתב בספר החיים והנדה ונקבע בין הרשעים הוּא הנכתב בספר המתים, וה תלוי ועומד הוּא הבינווי שאין דין נגמר עד יה"כ, ועל זה מתפללים ואומרים זכרנו לחיים.

וכתוב לחיים טובים: בספר החיים

^{אשך חקוק} **נאמנם** עוד יש גזירות על המקרים שבעולם זהה, כי אפשר
לצדיק שיתיסר מפני היותו צדיק, ואפשר שמאני צדקו יצליח,
ולרשע כמו כן אפשר שיצליח מפני היותו רשע, ואפשר שמאני
רשעו יאביד, או יתיסר, ונמצאו גזירות אלה נמשכות אחרי הדין
הראשון שזכרנו, ואולם על כל גזירות האלה מתפללים וכותב
לחים טובים, וכן בספר חיים ברכה וכו'.

מלכיות זכרונות וספרות

מלכיות

הנה כבר אמרנו שביום זה הקב"ה עומד בבחינת מלך בעולמו,
ואמנם בזה ערכיהם אנו להתחזק כי זה כל טובנו וכל תקפנו.

זכרון

עוד הנה היום יום משפט ודין וצרייך להתעורר לפניו ית',
שיעלה זכרונו לפניו לטובה.

שופרות

וועוד עניין גדול יש ביום זה והוא עניין השופר שנצטווינו בו, וזה כי סגולת השופר בתקיעתו למיטה וכח שרצו לעלה, הוא להחזיק הטוב ולכפות הרע, ותראה שמאחר חטאו של אדם

הראשון הנה נתערב הטוב ברע ונכבש תחתיו, ובזמן המtan תורה הנה יצא הטוב מtower הרע ונתגבר ושלט, ואמנם לא הגיע עדין להיות הוא כובש את הרע תחתיו, אבל הגיע ליצאת ממאסרו, ולהתחזק בעצמו, ונשאר הרע נפרד ממנו עומד בפני עצמו, אך לעתיד לבא הנה ישתלם התקoon הזה והטוב יכבות את הרע לגמריו, ויהיה הטוב שולט לבדו. ואמנם, החיזוק הא' שנעשה לטוב נעשה על ידי השופר דמתן תורה והוא עניין 'ייחי קול השופר' וכו', והשלמת התקoon לעתיד לבא שהטוב ינצח נצחון גמור, גם הוא יהיה על ידי השופר, והוא עניין יתקע בשופר גדול, ולפי שתיקון זה יהיה גמור מה שלא היה במתן תורה נקרא שופר גדול. ואולם נצטווינו لتקוע בשופר בראש השנה לחזק התקoon העשיי כבר במתן תורה ולהזמין העתיד לישות לעתיד לבא, וכן בנגד זה נסדר הסדר בתפלה לעורר אותו כראוי.

עשרה פסוקים בכלל אחד מהסדרים

נמצאו בכלל העניינים הרואים להתעורר ביום זה, ג' והם המלביות זכרוןות ושופרות, והתקoon לסדר עשרה פסוקים בכלל אחד מהסדרים, בנגד עשרה מאמרות והם הם סוד העשר ספרות.

עלינו לשבח

עלינו לשבח - זה שבח שמשבחים לפניו ית' ומודים לו על הטובה שהטיב לנו שבחר בנו וקרבנו לעובדתו. והנה האדון ב"ה אדון כל באמת, כי הוא לbedo המצווי הראשון, וכל הנמצאים מאתו ית' נמצאו, ונמצאים כולם שלו, ובבחינה זו נזקירהו בתואר זה של אדון הכל, ואמנם בבחינת סדרי הבריאה שברא נקראו יוצר בראשית.

והנה יש לנו לשבח לפניו שנtan לנו חלק גדול ויקר במציאות, שהרי אנחנו המעודדים להדבק בו ואני הזוכים לעבוד לפניו ולהיות עובדים לפניו לנצח נצחים, וזהו שלא עשוו כגויי הארץות וכו', והיינו שבחיננתנו בחינה נבדלת מכלם למגורי.

וأنנו מוציאות אחד בפני עצמו מעותד לעבודתו ולדבוקות בו ית' אוצר החכמה
זהו **שלא שם חלקנו כהם וכו'**.

והנה **סידרו** ד' שבחים בנגד ד' אOTTיות השם ב"ה, והם:
עלינו לשבח, تحت גדולה, שלא עשו ולא שמו. אחר כך
מספר בנגד זה בגנותה של הע"ז, והיינו שלא שם חלקנו,
וגורלנו, שהם משתחווים להבל ולריק ומתפללים לא לאל לא
יושיע, והנה חוזר ומבאר עניין השתעבדנו למלכותו ית' והיינו
ואנחנו משתחווים וכו'.

והנה כלל הבריאה מתחלקת לב', והיינו מעלה ומטה, מעלה
כלל המשפיעים, מטה כלל המקבליים, וזהו **שהוא נוטה שמים**
דהיינו מעלה, ויוסד ארץ מטה.

והנה השכינה מתגלית בכיסא הכבוד במדרגות העליונות
בשמיים, וזהו ומושב יקרו **בשמים ממיל**. והנה הכבוד מתגלה
בראש עולם הבריאה, על הכסא, והוא עצמו מתעלה בבחינה
יוטר מromeמת, והוא באצלות, לעליו נאמר ושכינה עוזו
בଘבי מרומים.

והנה مما שאנו מאמינים ומודים בפינו, הוא שהאדון ב"ה
הוא מצוי ראשון מיוחד שאי אפשר שיימצא אחר בלא נברא
מןנו, ונמצא שהוא לבד האלקים, והוא ראוי ליעבד, ואין
אחר ראוי ליעבד כלל, והוא עצמו מצוי אמרת פירוש, שאי
אפשר לו שלא יימצא, שאין ההדר אפשרי בו כלל, וזהו הוא
אלקינו ואין אחר, בבחינת היהוד שזוכרנו, אמרת מלכנו בבחינת
אמתת המציאות, ואפס זולתו שאי אפשר לימצא מצוי אחר
שיהיה מוכחה המציאות זולתו ית', כי אי אפשר לשני מצוים
ਮוכחים שימצאו.

על כן נקוה לך

והנה אחר שבירנו השתעבדנו אל מלכותו ית', נתפלל
שיגלה מלכותו בעולם גילוי שלם, והוא מה שהבטיחנו שיהיה,

והיינו על כן נקוה לך וכו'. והנה תבער הטומאה מן הבריאה בכל בcheinותיה, וזהו להעביר גילולים וכו', וזו לא יהיה עוד אלילים בעולם.

והנה זה סדר התיקון באמת, כי בתחילת צרי שיסור הרע שהוא המubbב את התיקון, אחר כך יתוקן העולם תיקון אחר תיקון, וזהו לתקן עולם במלכות וכו'. והנה יהפור הקב"ה את כל הנמצאים מרצה לטובה וזהו עיקר שבחו, וזהו להפנות אליך כל רשי הארץ. ובולם יכירו האמת בבירור מה שעתה נעלם מהם, ואחרי הידיעה הזאת ימשכו אל הקדושה, וזהו יכירו וידעו לפניך ה' אלקינו וכו'. והנה בתחילת יהיה תיקון ראשון שככל הנבראים יתקדשו בקדושתו ית' במה שישתעבו למלכותו, אחר כך יתעלו עוד עילוי אחר להיות יותר مما שהוא אפילו מדריגת ישראל עתה, וזה על ידי קבלת עול מלכותו ית' עליהם ויהיה הוא ית"ש מלך עליהם, וזהו יקבלו כלם את עול מלכותך ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד. אחר כך שכבר ימצאו קשורים וمتדבקים בו ית', הנה יתעלו בו מעילוי לעילוי, עד אין תכילת, וזהו כי המלכות שלך היא וכו'.

אלקיינו ואלקי אבותינו מלך

אלקיינו ואלקי אבותינו מלך, גם בנוסח זה ג' בקשوت בנגד ג' עילויים שייהיו לעולם, בגilio מלכותו ית', והיינו מלך על כל העולם, בנגד התיקון שיתקן בהארת ב' האותיות ו'ה של השם, והנשא עילוי ב', בסוד י"ה של השם, והופע בהדר וכו' עילוי ג' בנגד קו"ז הי'. והנה מתפללים שתהייה ההשפעה בגilio עד שירגישו הנבראים באמתה וזהו יידע כל פועל וכו'.

והנה מדריגות הנבראים ג', והם המעשים היצורים והברואים בבחינת הג' עולמות בריאה יצירה עשית וכונגדם יידע כל פועל כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך.

ואמנם מלכותו בכל משללה, הכוונה השליטה הגמורה שהאדון שולט בכל, שאפילו הרעה מחזירה לטובה.

תאזרחים

אתה זוכר

פערת/תבונת

אתה זוכר וכו', הוא סדר הדין. והנה הדין נעשה בהשכמה על כל העבר 1234567 ההווה והעתיד, וזהו אתה זוכר מעשה עולם והוא העבר. והנה מעשה רומז על הגוףנים, יצורי על הרוחניים. והנה יש דברים שמצד שרשם הם נגלוות, ומשתרשים בסוד ה' תחתונה של השם וכנגדם מעשה עולם יצורי קדם, ודברים שם נסתרות משתרשים בה' העלינה והינו לפניך נגלו כל תעלומות וכו'. אתה זוכר כל המפעל 1234567 ההווה. מפעל לגופנים יוצר לרוחניים. הכל צפוי וכו' העתיד.

כى תביא חוק וזכרון הוא כח הדין השולט ביום ראש השנה, להפקד כל רוח, נשמות בני האדם, ונפש כל שאר הנפשות שבבעל חיים והצומחים, להזכיר מעשים רבים הגוףנים כולם, והמון נסתרות, הנשומות שחוץ לגוף.

זה היום תחלת מעשיך שביזום זה מתחילה התאחדות כל הבריאה.

ועל המדיניות הוא הדין שעל הכללים, ובריות הדין שעל הפרטיהם, מעשה איש מה שמצד הבחירה, ופקודתו מה שמצד הנazor עליו, וכל זה בנגלוות, ועלילות מצudi גבר, בנסתרות, מחשבות אדם המחשבות בנגלוות, יצרי מעלי איש בנסתרות. וגם את נח, זה הוא ראשית שני שהוא לעולם, שהרי מה שניתנו לו באדם הראשון נתמוט וنمחה בדור המבול, מפני רוב הטומאה שלטה בעולם, ואחר כך חזר ונתחדש בנה שלא יموت עוד.

אתה נגלה

אתה נגלה וכו' הוא סדר הגליי שנתגלה במתן תורה. והנה הענן הוא הלבוש שבו מתלבש האור העליון ליגלות למטה.

ואמנם תחלה השיגו הקול הנבואי נ麝ר מרום כל המדריגות, והוא מה שאמר הכתוב יתמונה אינכם רואים זולתי קול', וזה מין השמים וכו', אחר כך נגלה בתמונות נבואיות על ידי לבושים נקראים ערפל טוהר.

והנה רעם העולם, ועל ידי זה יצא ממנה הזוחמא שנשאה בו מחתאו של אדם הראשון.

והנה שמעו הדברים, ובהם נכללה התורה כולה, ונקשר בהם. והכל מתוך האש והוא כח הדין העליון הקדוש המטהר מכל טומאה, ומהעביר כל הרע, ובבחינה זו הקולות והברקים. ועל הכל קול השופר, שסגולתו הגברת הטוב והכפיתה הרע ממש"ל, וזה בקולות וברקים וכו'. אחר כך מתפללים על השופר 1234567 1234567 הגדל שיהיה לעתיד לבא, וזה תקע בשופר גדול לחירותינו וכו'.

אמירת תשליך אצל הנהר

הנץ חתמה

ענין מנハga אמירת פסוקי מי אל כמור ביום ראש השנה על הנהר, כי הנה בראש השנה חדש האדון ב"ה כל מציאות הנמצאים, ומתקוין לקבוע הטוב שביהם שישאר לנצח, ולדחות הרע שביהם עד שתטהר הבריאה ממן, ותהיה ראוייה לאור אור פניו לנצח נצחים, והנה ברחמייו ית', נושא העוניות ועובד על הפשעים כפי מה שאפשר לפיו נימוס צדקתו למי שזוכה לוזה, וכל הרע שנתגבר בבריאה דוחה אותו ו מעבירו מן המציאות, וענין זה נכלל בפסוקים אלה מי אל כמור וכו' ותשליך במצולות ים וכו'.

ואמנם בהיות שמן הרاوي תמיד להשתמש מדברי העזה^ז לעניini ההילול לפניו ית', כפי מה שנרמז מסתורי חכמתו ית', בנסיבות הנמצאים האלה וחוקותיהם, על כן הולכים אל המים, שמראים בנסיבות עניין השתקעות השוקעים בהם, ומראה על רוז מרזי הנהגו ית' שמשקע ו מעביר הרע מבירותיו באופן שלא ישאר ממן רושם כלל, וכמו שסביר הנביא עצמו בדבריו ותשליך במצולות ים כל חטאיהם.